

Aktivita č. 6 Příběh Najáda

1. a 2. hodina

Forma a bližší popis realizace

Žáci se prostřednictvím fiktivního příběhu zabývají příčinami radikalizace a terorismu v demokratické společnosti. Cílem je prozkoumat příčiny radikalizace a extrémismu ve společnosti. Jak jim předcházet a jak se s nimi vyrovnat.

Pomůcky pro učitele: papíry a psací potřeby pro skupiny

Metoda: Práce ve skupinách, vyprávění, hra v roli, skupinová diskuze, skupinový rozhovor

Podrobný popis:

Žáci sedí v kruhu a každý představí jeden svůj životní sen. Lektor se pak zeptá, zkuste říci, co by nám mohlo naše sny zhatit? Může odpovědět kdokoliv.

V posledním bloku si představíme příběh člověka, který jde za nějakým svým snem, ideálem, který není jednoduchý a není společensky přijatelný. Je to mladý člověk a má celý život před sebou a jedna z věcí, které mu mohou jeho sen zhatit je špatné rozhodnutí.

Žáci si sednou do podkovy a lektor do otevřené části postaví židli. Na židli jakoby sedí hlavní představitel příběhu. Je mu 17 let. Udělal hodně špatné rozhodnutí, velký přešlap. Žáci si představí, že jsou studenti psychologie nebo sociální pedagogiky, sociální práce. Mají nyní velkou příležitost, protože vás přizvali jako konzultanty k řešení toho případu, jak danému člověku pomoci. Mladiství se jmenuje Najád a byl, zadržen, protože měl na těle připevněnou výbušninu. Příběh je inspirován skutečnou událostí. Existuje příběh člověka, který již byl oblečen do vesty s výbušninou a při cestě na místo určení si to rozmyslel a přihlásil se policii. Dotyčný se narodil a vyrostl v Německu a víme o něm, že byl velmi dobrým sportovcem, hrál badminton. Dotyčný člověk je nyní v nápravném zařízení, vztahují se na ně zákony pro mladistvé, ale ne pro zletilé. Promyslete si ve dvojici či trojici otázky, které byste mu položili.

Pak lektor vyzve žáky, aby postupně položili některou z připravených otázek. Lektor tlumočí Najádovo odpovědi.

Příklady otázek od žáků a odpovědí lektora:

- Proč to udělal? – Nechce se mu odpovídat
- Jak dlouho hrál badminton? – Od 7 let.
- Jestli měl rád matematiku? – Líbilo se mu, že je taková spravedlivá?
- Jakou má rád barvu? – Vždycky měl rád zelená a oranžová trička.
- Když to chtěl udělat, chtěl to udělat ve jménu Alláha? – Nechce se k tomu vracet.
- Proč si to rozmyslel? – Měl strach.
- Proč to chtěl udělat, když byl celkem úspěšný v badmintonu? – Myslel si, že to nemá smysl hrát badminton v tomhle světě.
- Navedl ho k tomu činy někdo? – Na tohle nemůže odpovídat.
- Jaké měl dětství? – Vzpomíná si na dovolenou u moře.
- Jaký byl jeho životní sen před tím, než se k jeho činu rozhodl? A jaký je jeho životní sen nyní? – Hodně si přál jít na techniku a být konstruktérem automobilů. Teď o žádném snu nepřemýšlí.
- Cítí nějaký pocit viny? – Ano.

2. projektový den: Extrémní způsoby vyjádření nesouhlasu / Výukový program Svoboda jednoho končí tam kde začíná svoboda druhého (Důsledky a závazky vyplývající z volby v demokratické společnosti)

- Je někdo, na kom mu záleží? – Záleží mu na rodině.
- Proč se chtěl zabít? – Na tohle nechce odpovídat.

Co jsme se z rozhovoru dozvěděli. Odpovědi stručně lektor zapisuje na tabuli. Kdybychom se chtěli o tom člověku dozvědět víc, kde bychom se o něm mohli něco dozvědět?

Lektor rozdělí žáky na 5 až 6 skupin a zadá každé skupině jeden z těchto úkolů:

- Zjistí, co o Najádovi ví lidé ze sousedství. – Členové skupiny si představí, že jsou sousedi rodiny, kde najád bydlí a připraví si několik vět, jak vnímali rodinu a Najáda, před tím, co Najád provedl.
- Co o Najádovi ví jeho rodina. – Skupina připraví výstupy z rozhovorů, který s rodinou vedl sociální pracovník, který byl vyslán do rodiny, aby o Najádovi zjistil nějaké informace – jaký měli vztah k Najádovi, zda má sourozence, čím se živí rodina apod.
- Co o Najádovi ví, jak ho znají jeho kamarádi, spolužáci – Skupina připraví úryvek z nahrávky z rozhovoru, kdy budou hrát spolužáky, kteří odpovídají na otázku – jak dlouho znají Najáda, jaký k němu měli vztah a jak se k nim choval.
- Co by mohlo o Najádovi stát v psychologickém posudku. – Skupina vytvoří zprávu, sepíše ji v několika bodech na papír a pak ji představí ostatním. Ve zprávě bude jaká je osobnost, IQ, jak se chová ve společnosti, jaké jsou jeho sociální vazby, z jaké rodiny pochází, jaký má vztah k náboženství.
- Co je bychom mohli o Najádovi zjistit prostřednictvím jeho sociálních sítí – Žáci popíší, jaké měl Najád sociální sítě např. Facebook, Instagram, Messenger apod., a co naposled na nich sdílel. Případně co dalšího se lze dozvědět z jeho mobilního telefonu, který mu byl zabaven.

Až skupinky představí své výstupy, shrnou všichni dohromady, co dalšího jsme se o Najádovi dozvěděli.

Dalším úkolem pro skupiny je najít moment, kdy došlo k nějaké změně. Moment, situaci od kdy to s Najádem začalo jít z kopce, až to nakonec došlo k tomu nejextrémnějšímu rozhodnutí. Situace ztvární žáci formou krátké scénky – plné hry. Až se odehrají všechny scénky, zkusí si žáci ve skupinkách promyslet, jak mohli jít v čase za sebou.

Následuje zinscenování situace, kdy se Najád chystá ke svému činu (teroristickému útoku) a jde na místo určení. Lektor rozdělí žáky na dvě poloviny, každá si stoupne k jedné stěně místnosti – vytvoří špalír. Uprostřed bude procházet lektor v roli Najáda a žáci budou jeho vnitřní hlasy. Jedna strana ho bude přesvědčovat, aby čin spáchal druhá jej bude odrazovat. Budeme tak simulovat situaci, co se mohlo před činem honit Najádovi hlavou.

Program pro návrat do běžného života

Posledním úkolem žáků ve skupinách bude vrátit se do rolí studentů psychologie a navrhnout převýchovný program pro Najáda. Jeho absolvování by mu mělo pomoci k návratu do společnosti, potom co si odpyká svůj trest. Program by měl mít určenou na jakou dlouhou dobu je (např. 2-3 roky) a měl by obsahovat alespoň 5 bodů k tomu jaká bude jeho náplň. Program v bodech zapíše skupiny na flipchartový papír. Následuje vzájemné představení programů.

Lektor shrnutí hlavní přístupy navrhovaných programů: terapie, pomoc psychologa, skupinové terapie; vytvoření a obnovení sociálních vazeb; pořídit domácího mazlíčka

Reflexe:

2. projektový den: Extrémní způsoby vyjádření nesouhlasu / Výukový program Svoboda jednoho končí tam kde začíná svoboda druhého (Důsledky a závazky vyplývající z volby v demokratické společnosti)

- Příběh byl inspirován skutečným případem. V České republice zatím nemáme takový případ, kromě staršího pána, který se snažil vykolejit vlaky, protože uvěřil dezinformaci o tisíci uprchlících na vlakovém nádraží v Chebu. Ale může se to stát i u nás, protože lidé, kteří nejsou šťastní mohou dělat i takovéto extrémní činy. Například jeden jediný český občan, který se nechal naverbovat do Islámského státu byl etnický Čech, nebyl to ani přistěhovalec ani uprchlík.
- Aktivita byla založena na tom, že i člověk, který se dopustil extrémního činu má šanci k nápravě.
- Reálné psychologické terapie pracují i se zvířaty, jako prostředky terapie – vytvoření vztahu k živé bytosti, zaměstnání se péčí o ní (nastavení pravidelného rytmu), převzetí zodpovědnosti za péči o zvíře, aktivovat nějaký jiný zájem.
- Lektor shrne možné příčiny extrémních činů, radikalizace.
- Motivem k terorismu většinou není náboženství (nebo jen náboženství), pokřik „Bůh je veliký!“ je politický, často jsou radikálové nevěřící.
- Aktivita byla také o tom sbírat o postavě informace, třídit si je, vnímat to co říkají ostatní, udržet postavu důvěryhodnou a na zjištěných informacích o ní stavět nějaká řešení. Bylo zjevné, že jsme zkoumali příčiny nějakých činů a rozhodnutí, ale sami jsme také činili rozhodnutí a mohli sledovat jejich důsledky. Cvičili jsme si společné domlouvání, práci ve skupinách.
- Co máte pocit, že jste se dozvěděli, vyzkoušeli jste si něco nového?

